

DANI TAYBA KANLI INA

Yürütmenin Durdurulması ve Duruma Taleplidir

DAVACI : Türkiye Seyahat Acentaları Birli i
Dikilita Mah. A ık Kerem Sok. No. 40 Be ikta / stanbul
VEK L : Av. Ça la ELHAN
Dikilita Mah. A ık Kerem Sok. No: 40 Be ikta / STANBUL

DAVALI : T.C. Kültür ve Turizm Bakanlı ı Döner Sermaye İletmesi Merkez
Müdürlü ü (DÖS MM)
Çi dem Mah. Muhsin Yazıcıo lu Cad. No:50 Çukurambar Çankaya/Ankara

KONU : Davalı idare tarafından 28.11.2023 tarih ve E-83026482-107-4473562 sayılı yazısı ile bildirilen ve 1 Mart 2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere T.C. Vatanda ı olmayan (Yabancı Uyruklu) ziyaretçiler için geçerli olacak Müze ve Ören Yerleri giri ücretleri ile Elektronik Rehberlik Sistemi tarifelerine ili kin 17/11/2023 tarih ve 295 sayılı Yönetim Kurulu Kararı'nın yetki, ekil, sebep, konu, maksat yönlerinden hukuka aykırı olması nedeniyle YÜRÜTMES N N DURDURULMASI ve PTAL NE karar verilmesi talebidir.

AÇIKLAMALAR :

Davalı idare 28.11.2023 tarih ve E-83026482-107-4473562 sayılı yazısında (Ek-1) belirtilen 295 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile T.C. Kültür ve Turizm Bakanlı 'na ba lı müze ve ören yerlerinde uygulanacak ücret tarifelerini dayanaksız ve keyfi olarak artırmı oldu u gibi, 2018 yılının ubat ayında yapılan "Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geli tirilmesi ve Satı Kanallarının Yönetimine li kin Kiralama halesi dari artnamesi" hükümlerine de aykırı davranarak hukuka uygun bir idari i lemin olmazsa olmaz iki ilkesi olan güvenirlilik ve belirlilik ilkelerini ihlal etmi tir.

Ayrıca dava konusu idari i lem ile "Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geli tirilmesi ve Satı Kanallarının Yönetimine li kin Kiralama halesi dari artnamesi"nin 29.1. maddesindeki " *dare, kira sözleşmesini imzaladıktan sonra, Mu la Bodrum Sualtı Müzesi, Trabzon Sümela Ören Yeri, stanbul Yenikapı Müzesi, Çanakkale Troya Müzesi gibi müze ve ören yerleri ba ta olmak üzere, en fazla yirmi müze ve örenyerini kira sözleşmesi kapsamına almak suretiyle i i arttırma hakkını saklı tutar.*" hükmüne aykırı olarak ve yetkisini aarak Efes Örenyeri ve Ayasofya müzesi içerisinde, özel te ebbüs olan bir üçüncü ki iye ait "DEM Müzecilik" adı altındaki müze yönetimi ve performatif sanat tasarımı irketi olarak bilenen bir müzenin eklenmi ve buna ba lı olarak Efes Örenyeri ve Ayasofya Müzesi fiyatlarında fahi oranlarda artı yapılmı tir.

A a ıda detaylıca izah edilece i üzere dava konusu idari i lem hukuka ve ihale artnamesine aykırı olarak tesis edilmi tir:

1)USULE L K N BEYANLARIMIZ

1.1. Taraflara li kin Beyanlarımız

Huzurdaki bu davada tarafların taraf ve dava ehliyetlerinin bulundu una ili kin geni açıklamalarımız ve dayanaklarımız Ek-2'de sunulmu tur.

1.2. Davanın Süresinde Açıldı ina li kin Beyanlarımız

dari yargıda dava açma süresi, 2577 sayılı idari Yargılama Usul Kanunu gere ince dava açma süresi,

özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay ve idare mahkemelerinde altmış (60), vergi mahkemelerinde ise otuz gün (30) olarak belirlenmiştir. Davamıza konu idari kararların tarafımıza bildirildiği 28.11.2023 tarihi itibarıyla 60 günlük dava açma süresi içerisinde davamızın açılmış olduğu açıklanmıştır.

2) ESASAL KESİN BEYANLARIMIZ

A- YETKİ VE EKSEL BAKIMINDAN

FAHİŞ VE USULSÜZ ÜCRET ARTIRILMASI KESİN KARAR HUKUK DAYANAKSIZ ve YOK HÜKMÜNDEDİR

Davalı idare, Bakanlık başlı müze ve örenyerlerinde ziyaret edeceklerden alınan giriş ücretlerinde artışa ilişkin idari izah edilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak değişiklik yapmıştır. Davamıza ilişkin idari işlem yetki yönünden sakattır.

Davalı idare tarafından müvekkilimize iletilen 28.11.2023 tarih ve E-83026482-107-4473562 sayılı yazıda "17/11/2023 tarih ve 295 sayılı Yönetim Kurulu Kararı gereğince, 1 Mart 2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere T.C. Vatandaş olmayan (Yabancı Uruklu) ziyaretçiler için geçerli olacak olan Müze ve Ören Yerleri Giriş Ücretleri ile Elektronik Rehberlik Sistemi tarifeleri ekte yer almaktadır." ifadelerine yer verilmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İletmesi Merkez Müdürlüğü (DÖS MM)'nin kuruluşu, yetki ve görevlerine ilişkin dayanak mevzuatı incelendiğinde ise; yukarıda Müvekkilimize gönderilen yazının aksine, DÖS MM Yönetim Kurulunun, Bakanlık başlı olan müze ve örenyerlerine girişlerde uygulanacak ücret tarifelerini belirleme, artırma veya azaltma yetkisinin bulunmaması görülecektir.

2252 sayılı Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu'nun geçici 9. maddesinde "Döner sermaye ile ilgili her türlü mali ve yönetsel işlemlerin nasıl yürütüleceği Kültür ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte düzenlenecek bir yönetmelikle saptanır." ifadeleri yer almaktadır. Söz konusu kanunun geçici 9. maddesi dayanak yapılarak hazırlanan ve 08.11.1980 tarihli, 17154 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Yönetmeliği'nin 1. maddesinde "19/6/1979 gün ve 2252 sayılı "Kültür Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu uyarınca yapılacak her türlü işlem bu yönetmelik ile düzenlenmiştir." ifadelerine yer verilmektedir. Aynı yönetmelikte organların düzenlendiği 10. maddede; Döner Sermaye Hizmetlerinin; "Harcama Yetkilisi, Yönetim Kurulu, Döner Sermaye İletmesi Merkez Müdürü, İletme Müdürleri, Muhasebe Yetkilisi, İletme Kurulu, Müdürler, Gerçekleştiren Görevlisi, Veznedar, Taahhüt Konsolide Görevlisi, Taahhüt Kayıt ve Kontrol Yetkilisi ve gerekli görülen diğer personel tarafından yerine getirileceği" belirtilmektedir.

Yönetmeliğin 12. maddesinde ise Yönetim Kurulunun, döner sermayenin üst karar organı olduğu, Döner Sermaye hizmetlerinin bu yönetmelikte yer alan esaslar çerçevesinde yürütülmesini sağladığı, Yönetim Kurulunun; Bakanın görevlendireceği müsteşar yardımcısı başkanlığında, Döner Sermaye İletmesi Merkez Müdürü, konu ile ilgili Üst Müdürü ve teklifi görüşen Birim Amirinden teklif edeceği belirtilmektedir. Yönetim Kurulunun Görevleri Bâkılıklı 13. maddede ise; Kurulun görevleri şu şekilde sıralanmıştır:

- a) Döner Sermaye programını ve bütçesini kabul etmek;
- b) Bilanço ve kar/zarar tablosunu kabul etmek;
- c) Birimlerden gelen ve döner sermaye ile yürütülmesi istenen hizmet, teklif ve projelerini incelemek; karara bağlamak;
- ç) Döner sermaye yatırım programını karara bağlamak ve bakanın onayına sunmak;
- d) Tarife, ücret ve fiyat tekliflerini karara bağlamak ve Bakanın onayına sunmak;
- e) Döner sermaye ileletmesi kurulması tekliflerini karara bağlamak ve Bakanın onayına sunmak;

- f) Döner Sermaye İletmesi Merkez Müdürlü ü, i letmeler ve Bakanlık birimlerinde döner sermaye ile ilgili hizmetlerin yürütülmesinde gözetilecek prensipleri tespit etmek, bu konularda talimat hazırlamak ve Bakanın onayına sunmak;
- g) Döner Sermaye İletmesi Merkez Müdürüne, i letme yöneticilerine, Bakanlık birim yöneticilerine döner sermaye uygulamaları ile ilgili olarak verilecek görev, yetki ve sorumlulukları tespit etmek;
- h) Harcama yetkilerini düzenlemek;
- i) Döner sermaye ile ilgili i lemde bulunabilecek birimleri belirlemek;
- j) İletme bütçesi ve i programlarını onaylamak,
- k) (Harcama yetkilisinin yetki devrine ili kin teklifini onaylamak" olarak belirtilmi tir.

Yönetmelik hükmü gere ince davalı dare Döner Sermaye Merkez Müdürlü ü Yönetim Kurulunun; müze ve ören yerlerinde uygulanacak tarife ve ücretleri artırmaya/de i tirmeye dair herhangi bir yetkisi bulunmamakta oldu u sabittir.

Ancak ekte Müvekkile gönderilen resmi yazılardan da anla ı üzere DÖS MM Yönetim Kurulunca alınan karar do rultusunda, müze ve ören yerlerine giri llerde uygulanacak ücretlerde yapılan de i klik/artırma ekindeki idari i lemin, yetkili olmayan bir mercii tarafından gerçekleştirilmesi sonucunu do urmaktadır.

Halbuki davalı dare Yönetim Kurulunun; Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Yönetmeli i'nin 13. Maddesinde açıkça sayıldı ı üzere, bu maddenin (d) fıkrası uyarınca sadece tarife, ücret ve fiyat tekliflerini karara ba lama ve Bakanın onayına sunma yetkisi bulunmaktadır. Bu durumda Bakan onayı olmadan veyahut Bakan makam oluru tarafımıza bildirmeden, sadece Yönetim Kurulu kararı ile alınımı oldu u bildirilen müze ve ören yerlerindeki giri ücreti artırımını hukuken idari i lemi yetki yönünden sakatlamaktadır.

dare hukuku anlamında yetki, idari i lemin sadece kanunla belirlenmi ve sınırlanımı makamlar tarafından yapılabilmesi yetene ini ifade etmektedir. Bu anlamda yetki, bir ki iye de il bir makama verilmi tir. Yetki unsurunun içinde de ki i, konu, yer ve zaman bakımından yetki kavramları da yer almaktadır. Ki i bakımından yetki, idari faaliyet için hangi makamın irade açıklamaya yetkili oldu unu; konu yönünden yetki ise belli konulara ili kin kararların hangi idari makamlarca alınaca ını ifade eder.

Bu noktada Bakan makam oluru alınmadan, davalı yönetim kurulu kararları ile müze ve ören yerlerine giri llerde uygulanacak fiyat ve tarife de i kliklerinin kabulü mümkün olmayıp, idare hukuku açısından da yetkisiz ki i ve makamlarca alınımı olması nedeniyle idari kararın veya i lemin hukuken yok hükmünde olmasına neden olmaktadır. Kaldı ki; idari i lemin yetki yönünden sakat olması halinde; yetkisiz makamın yaptığı bir idari i lemin/kararın sonradan yetkili makam tarafından onaylanması durumunda da i lemin yetki yönünden sakatlı ı ortadan kalkmamaktadır.

Dolayısıyla açıkladı ımız yasal mevzuat ve idare hukukuna ili kin ilkeler ı ında Bakan onayı olmaması nedeniyle müze ve ören yerlerine giri llerinde uygulanan ücret de i klikleri, yetkisiz makam tarafından yapılmı tır ve yok hükmündedir.

B- KONU VE SEBEP BAKIMINDAN

DAVA KONUSU DAR İLEM HALE Dİ İ B R İRKETE KAMU EL İYLE KAZANÇ SA LAMA K TADIR

Davalı dare "Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geli tirilmesi ve Satı Kanallarının Yönetimine İli kin Kiralama Halesi dari arnamesi"nin 33.8. maddesinde belirtilen tablodaki ziyaret alanlarından Efes Örenyerine ve Ayasofya müzesine, yine arnamenin 29.1. maddesindeki " dare, kira sözleşmesini imzaladıktan sonra, Mu la Bodrum Sualtı Müzesi, Trabzon Sümela Ören Yeri, İstanbul Yenikapı Müzesi, Çanakkale Troya Müzesi gibi müze ve ören yerleri ba ta

olmak üzere, en fazla yirmi müze ve örenyerini kira sözleşmesi kapsamına almak suretiyle iktidar arttırma hakkını saklı tutar." hükmüne aykırı olarak ve yetkisini aarak, ÖZEL TE EBBÜS OLAN B R ÜÇÜNCÜ K YE A T "DEM Müzecilik" adı altındaki müze yönetimi ve performatif sanat tasarımı irketi olarak bilenen bir müzenin eklenmesi ve bu arnameye aykırı olarak yapılan ekleme kapsamında da Efes Örenyeri ve Ayasofya müzesi fiyatlarında fahi oranlarda arttı yapılması yine idarenin i lem kararında hakim olması gereken güvenilirlik ve belirlilik ilkelerinin ihlali niteliindedir.

DEM Müzecilik; Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geliştirilmesi ve Satış Kanallarının Yönetimine İlişkin Kiralama halesi'ne dahil olmayan özel bir irkettir. Söz konusu ihaleye tabi olmayan irketin sahibi olduğu müzelerin, idarenin ihale ile açtığı hizmet kapsamına alınması ve ihale dışı bu irketin sahibi olduğu müzeler üzerinden kazanç elde edilmesi, davalı idarenin hukuk dışı uygulamalarının bir görüntüsüdür.

Davalı idare bu hukuka aykırı ve keyfi işlemi ile, özel bir kişi tarafından verilen bu hizmeti, örneğin Efes Müze Örenyerini ziyaret edecek kişiler için zorunlu tutmakta, 1.03.2024 yılında yürürlüğe girecek şekilde, bir yıllık süre içerisinde döviz cinsinden %170 oranında yaptığı fahi artırı ile de bu özel müze için gelir yaratmaktadır.

DAVALI DARE,
KULLANILMAYACA İMKANSIZ B R H ZMET Ç N BEDEL TAHS İL ETMEKTE
VE
BU ÜCRET İHALE ARTNAMESİNDE YER ALMAYAN ÖZEL B R TE EBBÜSE
AKTARMAKTADIR.

DEM müzeleri, Bakanlıkça Ayasofya ve Efes Müze örenyerlerinin içerisinde yer alan ve ÖZEL K YE A T OLAN, belirli ve kısıtlı sayıda kişinin en az 20 dakika süreli bir ziyaret edebileceği şekilde hizmet vermektedir. Görüleceği üzere belirli kapasitede ve belirli zaman aralıklarında ziyareti mümkün olan bir müze olduğundan, Örneğin Efes Örenyerine giren her ziyaretçinin, ücretini zorunlu olarak ödemiş DEM Müzesine girip, ziyaret etmesinin de günlük ziyaretçi sayısı esas alındığında hayatın olağan akışına aykırı olduğu ve mümkün olmadığı açıktır. Yukarıda açıkladığımız zaman ve ziyaretçi sayısı nazara alındığında, Efes Örenyerine, Kuşadası'ndan kruvaziyer turu kapsamında gelen turistlerin, kısıtlı zaman içerisinde bedelini ödemek zorunda kaldığı DEM müzesini ziyaret etmesi fiilen imkansızdır. Fıili imkansızlık hali sebebiyle, turistlerin alacağı bilet bedeli içerisinde DEM Müzesi giriş ücretinin dahil edilmesi, kullanılmayacağı kesin olan bir hizmetin ücretinin zorunlu olarak turistlerden alınması ve bu ücretin ÖZEL bir kişiye aktarılması hukuka aykırılık doğurmaktadır.

Ayrıca davalı idare, bu yıla kadar Efes Ören Yeri ile Denizli Pamukkale ücretlerini aynı oranlarda arttırmakta iken, 2024 yılı için, tam olarak da DEM müzesinin ziyarete açıldığı tarihe denk gelen 2024 yılında Efes Örenyeri için belirlenen ücretin Denizli Pamukkale Örenyerinden fazla miktar olması da iddialarımızı ispatlar niteliktedir. Ek-3'te sunulan tabloda, idarenin yıllara göre yaptığı bilet artırı oranlarında açıkça tespit edilebileceği üzere, son 4 yıldır Efes Örenyeri ile Denizli Pamukkale Örenyeri bilet bedelleri aynı iken 2024 yılında arada 12 Euro'luk bir fark belirlenmiştir.

Bu durum ihale dışı bir özel irketin hukuki olmayan bir kazanç sağlaması nedeniyle müze ve örenyeri bilet fiyatlarının belirlenme yönteminin değiştirildiğini göstermektedir. Bizzat davalı idare tarafından düzenlenen ihale artlarına, ihaleyi düzenleyen idare tarafından uyulmaması, buna konu ile alakalı kişiler olmak üzere tüm kamu nezdinde idareye ve dolayısıyla da Devlete duyulan güvenin sarsılmasına, Bakanlıkça müze ve örenyerlerini ziyaret edecek yerli ve yabancı turistlerin zarar görmesine neden olmaktadır.

DAVALI DARE SON B R YIL ÇER SİNDE
DÖV Z C NS N DEN %170 ORANINDA YAPTI İ FAHİ ARTIRI İLE
ÖZEL MÜZE Ç N GELİR YARATMAKTADIR.

Davalı tarafından hiçbir kanuni dayanağı bulunmayan müze ve ören yeri giri ücretlerinde yapılan fahi artı, davalı idarenin ölçülülük ve hukuki belirlilik ilkesi gözetilmeksizin işlem tesis ettiğini göstermektedir.

Davalı idare tarafından bu hukuka aykırı işlemi ile 2024 yılında tüketicilerden müze bilet ücreti olarak tahsil edilecek bedellerin bir kısmına fahi oranda artı getirilmiştir. Efes müze örenyeri özelinde 2024 yılının Mart ayında yürürlüğe girecek olan bedel, A ustos 2023 tarihi itibarıyla o tarihteki döviz kuru üzerinden yapılan hesaplama sonucunda % 119,96 oranında artı a u ramıdır. Yine Efes müze örenyeri müze giri ücretlerindeki bir yıllık artı oranı hesaplandı indaysa % 170 oranında bir artı oldu u davalı tarafından önceki yıllardaki müze ücretlerine ilkin duyurulardan tespit edilebilecektir.

Davalı idarenin yukarıda açıklandığı üzere yapılan bu fahi artı ile Dem Müzelerine haksız kazanç sağladığı ikardır. Davalı idare bu hukuka aykırı ve keyfi işlemi ile, özel bir kişiden tarafından verilen bu hizmeti, örneğin Efes Müze Örenyerini ziyaret edecek kişiler için zorunlu tutmakta, 1.03.2024 yılında yürürlüğe girecek şekilde fahi artı ile de bu özel müze için gelir yaratmaktadır.

Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geliştirilmesi ve Satış Kanallarının Yönetimine İlişkin Kiralama Halesi Dari Arnamesi'nin "Tanımlar" başlıklı 1.1. maddesinde Acenta Bileti tanımı yapılmış ve acenta biletinin; "1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'na göre kurulmuş olan A grubu seyahat acentası belgesi olan acentalara, dari arnamenin 26.2.11 maddesinde açıklanan şekilde satılan bileti ifade ettiği" belirtilmiştir.

dari arnamenin 26.2.11. maddesinde ise; "1618 Sayılı Seyahat Acentaları Ve Seyahat Acentaları Birliği Kanununa göre kurulmuş A grubu seyahat acentası belgesi olan tüm acentalara geçiş hakkı tanıyacak biletler, bilet bedelinin %20 yirmisi nispetinde indirimli olarak Kiracı (Davalı) Sicba Turkey A. Ş.) tarafından satılacaktır." ifadesi ile müvekkil Birlik üyesi seyahat acentalarının indirimli bilet alım hakkına sahip olduğu düzenlenmiştir.

Müze ve ören yerlerinin müvekkil TÜRSAB üyesi seyahat acentalarının mesleki faaliyetleri gereğince, hayatın olağan akışı içerisinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Müvekkil Birlik üyesi seyahat acentaları tüketiciye yönelik tur ve paket ürünlerini bir yıl önceden hazırlayarak satışa sunmaktadır. DAVALI DARECE MÜZE VE ÖREN YERLERİNDE YAPILAN FAHİ ARTI, KAMU GÜCÜNÜ KULLANARAK VE OLARAK UYGULAMASI, ZORUNLU HALE GETİRİLMESİ, ÜYELERİN MİZAN TERCİH FAALİYETLERİNİ AÇIKÇA SEKTEYE ALMADA, OPERASYONLARINI ZORLA TIRMAKTA, ZARARLI RAMALARINA NEDEN OLMAKTADIR.

"idarenin davranış ve hareketlerinde kullandığı imkân, araç ve ölçülerin, bu davranışta elde etmek istediği sonuçlara uyarlanması" şeklinde tanımlanan Ölçülülük ilkesi; idari işlemin ulaşılmak istenen hukuka uygun amacı gerçekleştirmek bakımından en uygun ve hakları mümkün olan en az biçimde sınırlayacak ve kişilere verilecek zararları kamunun elde edeceği yarar arasında en yüksek dengenin sağlanmasına hizmet edecek şekilde tesis edilmesini sağlamaktadır. Bu kapsamda; örneğin Belediye Encümenince elektrik abonelerinden alınmak üzere belirlenen depozite bedelinin çok yüksek olduğu için iptali talebiyle açılan davada Danıştay 11. Dairesi, söz konusu meblağın "çok yüksek ve ölçsüz" bularak iptal etmiştir.(Danıştay 11. Daire, Karar Tarihi:24.12.1970, Esas No.:1970/2401, Karar No.:1970/3088) Disiplin cezalarının iptaline ilişkin olarak görülen davalarda da Danıştay Daireleri tarafından "ölçülülük ilkesine uygun işlem tesis edilmediği" gerekçesiyle idari işlemlerin iptaline yönelik hükümler kurulmakta olup, "ölçülülük ilkesi" yerleşik içtihatlarında da bir idari işleminde aranan en önemli özelliklerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dava konusu idari işlem ile müze ve ören yeri giri ücretlerinde yapılan fahi artı ölçülülük ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir.

DAVA KONUSU DAR LEM TUR ZM ÜRÜNLER N N BEDELLER NDE ÖNGÖRÜLEMEZ
DE KL KLERE SEBEB YET VERMEKTED R.

Seyahat Acentaları ı Faaliyetleri:

Müvekkil Birlik üyesi seyahat acentaları 1618 sayılı Kanununun 1/e maddesi gere ince kâr amacı ile turistlere turizm ile ilgili bilgiler vermeye, paket turları ve turları olu turmaya, turizm amaçlı konaklama, ula tırma, gezi, spor ve e lence hizmetlerini görmeye yetkili olan, olu turdu u ürünü kendi veya di er seyahat acentaları vasıtası ile pazarlayabilen ticarî kurulu u ifade eder olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanunda tur; Türkiye'nin tarihi, do al, kültürel, turistik de erlerinden en az birini tanıtma ve ula tırmayı birlikte kapsayan, bu hizmetlerin dahil oldu u tek bir fiyatla satılan veya satı taahhüdü yapılan ve hizmeti yirmidört saatten kısa bir süreyi kapsayan ticarî faaliyeti,

Paket tur ise 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda tanımlanan paket turu ifade eder ekinde tanımlanmaktadır. 1618 sayılı kanunda Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'a yapılan atfı nedeniyle 6502 sayılı Kanun'un incelemesinde ise paket tur; paket tur düzenleyicileri veya araçları tarafından ula ım, konaklama ve bu hizmetlere ba lı olmayan ba ka turizm hizmetlerinden en az ikisinin birlikte, her eyin dâhil oldu u fiyatla satılan veya satımı vaat edilen ve hizmetin yirmi dört saatten uzun bir süreyi kapsadı ı veya gecelik konaklamayı içerd i hizmetler olarak tanımlanmaktadır.

Bu noktada seyahat acentasının tüketicilerine(mü terisine) hizmeti bir bütün olarak tek bir fiyat üzerinden sattı ı tur ve paket turlarda (bu hizmetlerin içerisinde ülkemizin müze ve örenyerlerinin ziyaretinin de yer aldı ı üphesizdir) hizmetin ifa tarihinden çok önce bir sürede tur ve paket tur programını olu turarak, her eyin dahil oldu u tek bir fiyat belirleyen ve bu fiyat üzerinden satı a çıkan seyahat acentasının, idarenin yıl içerisindeki haksız ve dayanaksız giri ücreti artırımlarından dolayı zarara u rayarak satı a çıktı ı toplam hizmet bedelinin üzerinde maliyetlerinin do ması sebebiyet verilmektedir.

DAVALI DARE, YABANCI Z YARETÇ LER Ç N GEÇERL OLACAK ÜCRETLER EURO OLARAK BEL RLENMES YOLUNA G TM T R. BU HAL YLE HERHANG B R KUR SAB TLEME YAPILMADI I G B ÜLKEM ZDE MEVCUT ENFLASYON LE KUR DALGALANMALARI D KKATE ALINDI İNDA SEYAHAT ACENTALARI TARAFINDAN ÖNGÖRÜLEMEZ B R MAL YET OLU MASINA SEBEB YET VERMEKTED R.

Seyahat acentaları önceden rezervasyon aldıkları ve satı ını yaptıkları tur veya paket turlarda kur dalgalanmaları nedeniyle do acak olan ücret farklarını kendi imkanları ile kar ılamak durumunda bırakılmı lardır. Söz konusu fiyat farkının müvekkil Birlik üyesi tarafından katlanılmasını kabul etmek ne yazık ki mümkün bulunmamaktadır.

Özellikle de yurt dı ındaki seyahat acentası operatörlerine fiyatların 2023 Ekim ayında verildi i dü ünüldü ünde, meydana gelen bilet artı larını, yurt dı ı tur operatörlerine yansıtma imkanı da kalmamakta, yansıtılması halinde ise yabancı operatörlerin anla malarını iptal ederek ba ka bir destinasyonu tercih ettikleri de bilinmektedir. Bu durumun Türk Turizmine vermi oldu u zarar ise yadsınamaz bir ölçüdedir. Kaldı ki; fiyat farkında olu an ödemeler, sektörün içinde bulundu u rekabet ko ulları nedeniyle de dü ük kar marjı ile çalı an küçük seyahat acentalarının karını sıfırlayıp, eksilere dü mesine ve sektörde yok olmasına neden olmaktadır.

Dolayısıyla müvekkil Birlik üyesi seyahat acentalarının tek toplam bir fiyat ile satımı oldu u hizmete ili kin; idarenin haksız fiyat de i iklikleri ile gerek üyelerimizin ma duriyetleri gerekse de turizm sektörünün gördü ü zarar ortada olup davalı idare kararlarının mali yönden zarar do masına neden oldu u ortadadır.

Davalı idarenin fiillerinden sadece seyahat acentalarının de il; tek bir fiyat ile bir paket halinde hizmet aldığı, söz konusu hizmetin bedelini, hizmetin ifa tarihinden çok önce ödedi ini dü ünen tüketicilerde, hizmetin ifası sırasında ek mali yükümlülükler ile kar ı kar ıya kalmaktadır. Bu nedenle davalı idarenin haksız ve dayanaktan yoksun kararları ba ta tüketiciler olmak üzere tüm kamunun da zarar görmesine neden olmaktadır.

DAVA KONUSU DAR İLEM GEREKÇES Z OLARAK VE ARTNAMEYE AYKIRI OLARAK
TES SED LM T R.

Davalı dare 2018 ubat ayında 2886 sayılı Devlet hale Kanunu kapsamında Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geli tirilmesi ve Satı Kanallarının Yönetimine li kin Kiralama haleesi gerçekte tirmi ve bu ihale dava dı ı SICBA Turkey Ürün Güvenli i A. unvanlı firma tarafından kazanılmış tır. (Ek:4 -2018 yılı Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geli tirilmesi ve Satı Kanallarının Yönetimine li kin Kiralama hale artnamesi)

2886 sayılı Devlet hale Kanunu; idarenin satım, kiraya verme, trampa, sınırlı aynı hak tesisi i leri gibi kamuya gelir sa lanmasına yönelik ihalelerinde uygulanmaktadır. 2886 sayılı Devlet hale Kanununun 51/g maddesi gere ince gerçekte tirilen bu ihalede; hale dari ve Teknik artnamesi yayınlanmış olup artnamelerde belirtilen kıstaslar ve yükümlülükler belirlenmiş ve de pazarlık usulü ile söz konusu ihale gerçekte tirilmiş bulunmaktadır.

Bu ihalenin " hale ve Kira Sözleşmesi Boyunca Uygulanacak İkeler" başlıklı 31. maddesinin, Fiyat Artırılması başlıklı 31.11.1 alt maddesinde " dare gerekli görmesi halinde; B R ÖNCEK YIL KARAR ALMAK KAYDI LE LG L YILIN N SAN AYININ SON GÜNÜ MESA B T M NDEN T BAREN GEÇERL OLMAK ÜZERE B LET F YATLARINI ARTIRAB L R" ifadelerine yer verildi i görülmektedir.

Hükmün lafzından da anlaşılacağı üzere; ESAS OLAN ÜCRET ARTTIRIMI YAPILMAMASIDIR. Ücret artırımının yapılması için GEREKLİ K HAL N N DO MASİ durumunda ise bu artırımın nasıl yapılacağı hükümde açıklanmıştır. Davalı idare istisnai nitelikteki bu fiyat artışı kararında B R GEREKÇEYE YER VERMEMİŞ, İSTİSNA B R YETK N N KULLANIMINI GEREKÇES Z ve FAH İM K TARD A ARTI İRANLARI BEL RLENEREK GERÇEKLE T RMİ T R.

İdari lemin sebep unsuru, yapılan hukuki tasarrufun, alınan icrai karara takaddüm eden ve idareyi bu tasarrufu yapmaya, bu kararı almaya sevk eden hukuki veya fiili objektif bir vaziyetin varlığı olarak tanımlanmıştır. Esas olarak her idari lemin belli bir sebebe dayalı olarak yapılır. Nitekim idari lemin sebebi, idareyi lemin yapmaya yönelten etkenler olarak tanımlanmakta olup idareyi lemin yapmaya yönelten bu etken, bir hukuksal lemin olabileceği gibi, bir olay da olabilir. Gerekçe ise sebebin lemin metninde göstermek; gerekçe ile sebeplerinin en azından bir kısmını, niçin, nasıl ve hangi artlarda o lemi yaptı inı ve neden başka bir içerikte lemin yapmadı inı açıklaması gerekmektedir. İdari lemlerin bir sebebe ve gerekçeye dayalı olması hukukun genel ilkelerindedir. İdari lemler objektif nitelikte bir gerekçeye dayalı olmalıdır ve idare kendisini böyle bir karar almaya sevk eden sebebi göstermek mecburiyetindedir. Davalı tarafından müvekkil Birli e iletilen yazıda söz konusu ücretlerde hangi gerekçe ile artışı yapıldığı belirtilmediği gibi, söz konusu afaki artışların neden yapıldığı, fiyatlandırma yöntemlerinin ve artış oranına ilişkin kriterlerin neler olduğuna ilişkin hiçbir açıklama yer almamaktadır. Davalı herhangi bir sebep ve gerekçe göstermeksizin, daha evvelki yıllarda emsali görülmemiş bir şekilde ücretlendirme ve artış gerçekte tirmiştir.

Danıştay Sekizinci Dairesi 2009/8191 Esas sayılı ve 15.01.2010 tarihli kararda da belirtildiği üzere " Bu ilke genel anlamda düzenleme veya lemin yapan idareyi uyguladı ı ve tanzim etti i düzenlemeyi kavramaya, do ru ve anlamlı olgular ortaya koymaya ve denetim yapmaya zorlar. İlemlerde gösterilen neden ve dayanan gerekçe i lemin yasaya uygunlu u ve dayana inı de erlendirme, itiraz

edip etmeme konusunda ilgililere yardımcı olmakla birlikte, idarenin saydamlı ı, savunma hakları, idari istikrar ve idareye güven ilkeleri ve hukuk devleti anlayı ının olu umu noktalarında da büyük öneme sahiptir".

Danı tay 10. Dairesi 09.06.1997 T. E.1997/3314 K.1997/225 sayılı kararında "idari i lem ve eylemlerin önceden tespit olunan hukuk kurallarına uygun olmasının hukuk devleti anlayı ının ve hukuka uygunluk ilkesinin bir gere i oldu u, bu ilkenin do al bir sonucu olarak bütün idari i lemlemlerin hukuken geçerli bir sebebe dayanması ve yasalarda belirlenen esaslara uygun suretle tesis edilmesi gerekti i" belirtilmektedir.

Bir an için gerekçesiz olarak alınımı karar için ilgili idarenin takdir hakkının var oldu u dü ünülse dahi idarenin takdir hakkı, ancak kanunda açık hüküm bulunmaması veya kanunun lafzından idareye takdir yetkisi bırakıldı ı anlaşılan hallerde söz konusu olmakla birlikte bu takdir yetkisi de sınırsız değildir. Takdir yetkisinin varlığından bahsedilebilmesi için; kanunda açıkça sayılmı , konu ile ilgili kanuni hüküm bulunmayan, belirsiz kavramlar ve de erlendirme halleri içeren durumlarda söz konusu olabilmektedir. Ayrıca takdir yetkisinin kullanıldı ı bir idari i lem söz konusu ise karar içerisinde idarenin takdir yetkisini kullandığına açıkça belirtilmi olması da i lemin do ru ve adil olması açısından elzemdir. Dava konusu kararın ilgili maddesine ili kin hukuka uygun bir gerekçe bulunmadı ı gibi bu konu hakkında idare tarafından takdir hakkının a ılarak mevzuat uyarınca kullanamayacağı da açıktır.

Huzurdaki dosyada davalı idare ihalenin, 31.11.1 maddesinde de belirtildi i üzere ANCAK "gerekli görmesi halinde" müze ve ören yerlerinde bilet fiyatı de i ikli ine gidebilece i görülmektedir. hale içeri inden bilet fiyatı artırımın ST SNA olması gerekti i açık olup, "gerekli görmesi" kavramından idarenin bu konuda takdir hakkını B R GEREKÇEYE BA LI OLARAK kullanabilece i ortadadır.

dare Hukukunda her ne kadar idarenin takdir hakkının mevcut oldu u ve Anayasa hükmü gere ine yargı kararlarını bu hakkı ortadan kaldıracak ekilde tesis edilemeyece i belirtilmi olsa da, HUKUK DEVLET LKES gere ince de bu hakkın mutlak, sınırsız olmamasının dü ünülmesi mümkün değildir.

Bilet fiyat bedellerini bir gerekçeye yer vermeksizin, sadece "gerekli gördü ünü" iddia ederek bu yönde tek taraflı kararlar alan davalı idare bu takdir hakkını yani neden gerekli gördü ünü açıklamadan, bir anlamda idari kararın gerekçesini bildirmeden ki iler üzerinde etki do uracak nitelikte idari kararlar almakta ve de almaya devam etmektedir.

D- AMAÇ BAKIMINDAN:

DAVA KONUSU DAR LEM KAMU YARARI LE BA DA MAMAKTADIR.

dari mercilerce yerine getirilen eylem ve i lemlerin mutlak maksadının kamu yararı olması gerekmektedir. Esasında idari bir otoriteye hukuk düzeni tarafından tanınan tek yanlı i lem tesisi yetkisinin dayana ı da bu durumdur. Danı tay Sekizinci Dairesinin, 29.04.2008 tarihli ve E:2007/9739, K:2008/3051 sayılı kararı kararında da açıkça belirtildi i üzere; "... idareye tanınan takdir yetkisinin kamu yararı amacına ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanılması zorunludur. dari i lemlemlerin amacı kamu yararı oldu una göre, bu amaca yönelik olmayan i lemlerin maksat yönünden kanuna aykırı olacağı açıktır."

Somut olay bakımından davalı idarenin müze ve örenyeri giri ücretlerinde bir yıl içinde afaki miktarda artı yapımı olması ve yabancı ziyaretçiler için döviz cinsinden ücret belirlemesi davalı idarenin dava konusu idari i lemde kamu yararını sa lamaktan ziyade kar elde etme amacı güttü ünü göstermektedir.

Kaldı ki yukarıda detaylıca açıklandı ı üzere Efes Örenyeri ve Ayasofya Müzelerini ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerden bu müzeler içerisinde yer alan Dem Müzelerinin ücretinin otomatik olarak tahsil edilmesi, Dem Müzeleri ziyaret edilmi olmasa dahi ziyaretçilerden bu ücretlerin alınması ve bu şekilde Dava Dı ı Özel Ki i Olan Dem Müzeleri lehine haksız kazandırma yapılması, kamu yararı amacına hiçbir şekilde hizmet etmeyen davalı idare i leminin maksat yönünden hukuka aykırı oldu unu göstermektedir.

3) YÜRÜTMENİN DURDURULMASI TALEBİNİN HAKKINDA

YUK 27'inci maddesinin 2'nci bendine göre, idari i lemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari i lemin açıkça hukuka aykırı olması artlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmektedir. Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari i lemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir.

DAVA KONUSU DAVANIN YÜRÜTMESİNİN DURDURULMAMASI HALİNDE SATIŞI ÇOK ÖNCEDEN ESKİ ÜCRETLERE GÖRE YAPILMIŞ TURİSTLERİN NEDEN YİLE SEYAHAT AJENTALARI ZARARA URAYACAK, EK ÜCRET TALEBİ HALİNDE TURİSTLERİN KAYETLERİ VE MÜZE ZİYARETLERİNİN YAPILAMAMASI GÜNDEMİ GELECEKTE KARARIN UYGULANMASI HALİNDE DOĞACAK ZARARIN GİDERİLMESİ MÜMKÜN OLMAYACAKTIR.

Yukarıda detaylıca izah edildi i üzere;

- Davanın konusu yüksek miktardaki ücret artışının herhangi bir hukuki dayanağı bulunmadığı ve dava konusu idari i lemin hukuken yok hükmünde olduğu, zira Bakan onayı olmaksızın müze ve ören yerlerine girişlerinde ücret değişikliği yapılamayacağı,

-Dava konusu idari i lemin ihale dışı bir özel şirkete hukuki olmayan bir kazanç sağlandı ı, davalı idarenin hukuka aykırı ve keyfi i lemi ile özel bir kişi tarafından verilen bu hizmete ve bu özel müzeye gelir yaratıldığı,

-Davalı idarenin, kamu otoritesini ve kamu gücünü kullanarak turistlerden, kullanılmayacağı kesin olan bir hizmet için bedel tahsil ettiği ve dava konusu idari i lemin bu ücretin ihale şartnamesinde yer almayan özel bir teebbüse aktarmasına yol açtığı,

-Davalı idarece bir yıl içerisinde döviz cinsinden %170 oranında yapılan fahi artışın hukuki belirlilik ve ölçülülük ilkelerine aykırı olduğu,

-Dava konusu idari i lemin seyahat acentalarının ticari faaliyetlerini açıkça sekteye uğrattığı, operasyonlarını zorla tırdığı, dolayısıyla tüketicilerin mağdur edildiği, tüketiciler ile seyahat acentaları arasında uyuşmazlıklara neden olacak nitelikte olduğu,

-Dava konusu idari i lemin gerekçesiz olarak ve bizzat davalı tarafından düzenlenen şartnameye aykırı olarak tesis edildiği,

hususları nazara alındığında dava konusu idari i lemin açıkça hukuka aykırı olduğu tartışılmazdır.

Ayrıca Bakanlıkça müzeleri ziyaret edecek turistler ile seyahat acentalarının uğrayacağı zararlar ile karşılaşacak uyuşmazlıklar nedeniyle Türk turizminin yaygınlaşması ve itibar kaybı nazara alındığında dava konusu idari i lemin uygulanması halinde telafisi imkansız zararlar doğacaktır. Hali hazırda Bakanlıkça müzeleri ziyaret eden Efes örenyeri ve Ayasofya müzesi ziyaretçilerinden fiilen ziyaret etmeleri olanaksız olan Dem Müzeleri için ücret tahsil edilmesi hukuka aykırılığın ve telafisi imkansız zararların boyutunu daha fazla artıracaktır; ivedi olarak davalının savunması alınmaksızın yürütmenin durdurulmasına karar verilmesini talep etmekteyiz.

HUKUK SEBEPLER : 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 1618 Sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu, Seyahat Acentaları Yönetmeliği, Seyahat Acentaları Birliği Yönetmeliği, 2286 sayılı Devlet Hava Kanunu, 2252 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Kanunu, Hazine Talimatlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye Yönetmeliği, 20.10.2005 tarihli ve 25972 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Maliye Bakanlığı'nın 300 numaralı Genel Tebliği ve ilgili mevzuat hükümleri

DELİLLER : Kararı tarafın sunacağı delillere karşı delil ikame etme hakkımızı saklı tutmak kaydıyla;
1-Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İdaresi Merkez Müdürlüğü 28.11.2023 tarih ve E-83026482-107-4473562 Sayılı Yazısı
2- 2018 yılı Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geliştirilmesi ve Satış Kanallarının Yönetimine İlişkin Kiralama Halesi
3- Bilirkişi incelemesi,
4- Müvekkil Birlik Kayıtları,
5- Davalı İdare Kayıtları,
6- Her Türü Yasal Delil

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda arz ve izah edilen sebeplerle, fazlaya ilişkin dava ve talep haklarımız saklı kalmak kaydı ile; davalı idarenin 28.11.2023 tarih, E-83026482-107-4473562 sayılı yazısında belirtilen 1 Mart 2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere T.C. Vatandaş olmayan (Yabancı Uyruklu) ziyaretçiler için geçerli olacak Müze ve Ören Yerleri giriş ücretleri ile Elektronik Rehberlik Sistemi tarifelerine ilişkin 17/11/2023 tarih ve 295 sayılı Yönetim Kurulu Kararı'nın

- Doğrudan telafisi olanaksız zararların önlenmesi ve sonradan yapılacak iptalin anlamsız kalacak olması nedeniyle DERHAL YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA,
- İdari lehin yetki, şekil, sebep, konu, maksat yönünden hukuka aykırı olması nedeniyle İPTALİNE,
- İncelemenin duru malı olarak yapılmasına,
- Yargılama giderleri ile vekalet ücretinin karşı tarafa yüklenmesine

Karar verilmesini vekaleten talep ederiz. 16.01.2023

Davacı Vekili
Av. Çayla ELHAN

EK :

- 1-Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İdaresi Merkez Müdürlüğü 28.11.2023 tarih ve E-83026482-107-4473562 Sayılı Yazısı
- 2- Taraf ve Dava Ehliyetlerine İlişkin Yazılı Beyanlarımız
- 3-Efes Ören Yeri ile Denizli Pamukkale Ücret Mukayesesine İlişkin Tablo
- 4-2018 yılı Müze ve Ören Yerlerinde Bilet ve Bilet Ürünlerinin Tasarımı Geliştirilmesi ve Satış Kanallarının Yönetimine İlişkin Kiralama Hava Artnamesi
- 5-Vekaletname Sureti